

O excursie atent pregatita, ne poate scuti de surprize neplacute

<< In primul rind e importanta alegerea traseului tinind cont de starea si pregatirea fizica, de experienta in domeniu a participantilor. In al doilea rind se impune obligatoriu o minima documentare referitoare la parcursul de urmat, eventualele dificultati/riscuri de surmontat. In acest scop se vor consulta monografiile, ghiduri, prospecte, harti, reviste de specialitate, site-uri Internet etc.

Atunci cind urmeaza sa parcurgem trasee inedite, nedescrise/nemarcate turistic, de un real ajutor pot fi informatiile culese de la alti turisti experimentati, reprezentantii Salvamont , institutiile sau organizatii locale , bastinasi, ciobani, lucratori silvici/forestieri,geologi/topografi/minieri /hidrotehnicieni , art. din presa etc. De mare importanta este observarea datei la care au fost realizate documentatiile, timpului scurs, schimbarilor generate de cond. meteo-climatice, de exploatare (forestiera, miniera, protectie etc.) . In functie de acestea putem evita surpriza negasirii unor marcaje/repere, eventuala lor precaritate sau radicala (furtul stlpilor metalici de ex.) schimbare cu serioase implicatii in orientare.

Avind in vedere gravele perturbari climatico-meteorologice din ultimul deceniu ca si pe cele previzibile de-acum incolo, in stricta concordanta cu distrugerea stratului de ozon, hiper-industrializare, poluare, incalzirea globala etc. e bine sa ne programam tura tinind cont de prognoza institutiilor de specialitate sau corelindu-le cu informatii suplimentare prelevate din EuroNews, www.euroweather.net , www.wwt.hu etc., posturile nationale sau private radio TV, presa scrisa.

In principiu, pina in urma cu vreo doua-trei decenii, montaniarzii stiau ca lunile finalului de iarna (martie-mai) sint de evitat din pricina iminentei avalaselor (azi montaniarzi ca A. Beleaua sau D. Mititeanu considera pericolul de avalanse caracteristic perioadei februarie-martie, in aprilie-mai caldarile alpine fiind apte skiului), luna mai/iunie, respectiv oct./nov. excelind in ploi abundente, cu impact asupra debitelor piraielor/vailor/riurilor, teoretic cel mai indicat sezon alpin fiind incepind cu a doua decada a lunii aug. pina spre finalul primei decade a lunii oct., respectiv dec/ian. pt. sezonul rece, atunci precipitatiile fiind minime, vizibilitatea/transparenta maxima. Azi aceste reguli nu prea mai sint valabile, lunile mai/iunie fiind canicular-secetoase, iulie caracterizat de averse, ploi torentiale cu similitudini musonice, furtuni violente, cu rafale si intensificari de vint cu aspect de vijelie si efecte de tornada la care, aproape constant, se adauga caderi devastatoare de grindina si fenomene electrice deosebit de periculoase in primul rind prin spontaneitate/imprevizibilitate.

"Decit sa ma prinda vremea buna si soarele, acasa, in fata televizorului, mai bine sa ma prinda ploaia in traseu" (Dinu Mititeanu alpinist-montaniard cu exp. de decenii) poate constitui crezul/deviza turistului montan pasionat.

Ratiunea, judecata, aprecierea impartiala a ambelor fatete ale monedei constituie singurele modalitati de prevenire/evitare a unor esecuri sau, mai grav, nenorociri.

Esentiala in reusita unei ture este si respectarea riguros-nemteasca a momentului planificat . E bine stiut faptul ca fixarea certa a datei/orei viitoarei ture, existenta aceluia target incubat apoi gestat in mintea montaniardului constituie un factor psihic deosebit de tonic, optimist. Nerespectarea termenului propus, esuarea proiectului datorita lipsei elementare de punctualitate/seriozitate genereaza contrariul: angoasa, lehamitea, abandonul.

Din experienta turistica de pina acum ca si din aceea personala, se constata ca e bine de profitat de primele ore ale zilei la plecarea in traseu, poate cu ceva inainte de rasarit. De regula ploile, aversele, schimbarile meteo se produc in cea de-a doua parte a zilei. In acest scop pregatirea bagajului decuseara, culcatul devreme, odihna sanatoasa fiind absolut de dorit. Dincolo de satisfactia generata de participarea la un superb rasarit de soare, pornirea matinala la drum confera o suita de alte, esentiale, avantaje :

- scaparea de arsita de peste zi
- inutilitatea precipitarii, evitarea unui ritm prea alert, epuizant
- rezerva de timp pt. odihna/parcurs si mai ales admirarea peisajului (scopul primordial al excursiei)
- certitudinea incadrarii in timpii consemnati in documentatii
- camparea, instalarea taberei in conditii de vizibilitate/siguranta
- excelente conditii pt. vinatorii de imagini foto/video (lumina blinda, penumbre prelungi)

Desigur ca dorinta imortalizarii unui apus de soare intr-un anume decor/peisaj justifica aminarea/diferita programare a turei.

Chefurile, talk show-urile inutil prelungite spre miez de noapte, nedormitul ca si criza ulterioara de timp constituie adesea motivul ratarii/neimplinirii, prelungirii duratei de parcurs a unor ture montane.

Organizarea riguroasa este cu atit mai necesara cu cit turistul trebuie de multe ori sa se incadreze intr-un orar CFR/transp. auto in comun, transp. pe cablu etc., uneori corelate, ratarea uneia implicind prabusirea intregii programari.>>

□ *Lucian Petru Goja*